

Zahtjev za davanje saglasnosti za vršenje sistematskih sondažnih arheoloških istraživanja na lokalitetu Sinjački Krš, Močila, selo Zagora, Cetinje, na kat. parc. br. KP 1939, KP 1940, KP1941 i KP 1942 KO Meterizi, u državnoj svojini

Članom 3 stav 2 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Službeni list CG“ br. 49/10, 40/11, 44/17 i 18/19), propisano je da je zaštita kulturnih dobara od javnog interesa. Članom 80 Zakona, uređena su istraživanja kulturnih dobara i istim je propisano da se ona vrše radi otkrivanja, identifikacije, dokumentovanja, proučavanja i utvrđivanja osobenosti, svojstava, značaja i značenja; utvrđivanja i sprovođenja mjera zaštite i očuvanja; širenja i produbljivanja stručnih i naučnih saznanja; izgradnje objekata ili izvođenja drugih radnji kojima nastaju promjene u prostoru. Istraživanja kulturnih dobara vrše se kao: arheološka istraživanja; konzervatorska istraživanja; druga stručna i naučna istraživanja. Odredbom člana 81 istog zakona definisano je da se arheološka istraživanja i konzervatorska istraživanja koja zadiru u integritet kulturnog dobra vrše na osnovu odobrenja Uprave. Odobrenje se izdaje rješenjem kojim se određuje: nosilac odobrenja; rukovodilac istraživanja; područje, odnosno dobro na kojem se dozvoljava istraživanje; vrsta i obim istraživačkih radova; rok i uslovi za vršenje istraživanja; obaveze nosioca odobrenja. Odobrenje za istraživanja kulturnog dobra može se izdati pravnom ili fizičkom licu koje ima: istraživačku licencu, odnosno odgovarajuću licencu u skladu sa propisima države članice Evropske unije; elaborat istraživanja i zaštite; obezbijeđena tehnička i finansijska sredstava za vršenje istraživanja i sprovođenje mjera zaštite, odnosno tehnička i finansijska sredstva u skladu sa propisima države članice Evropske unije. U slučaju hitne zaštite kulturnog dobra ili arheološkog nalazišta odobrenje za istraživanje može se izdati i bez dokaza o ispunjenosti navedenih uslova. Ako je za istraživanje potrebno ograničiti redovno korišćenje područja ili dobra koje će se istraživati, uz zahtjev za izdavanje odobrenja za istraživanja dostavlja se i ugovor o uređivanju međusobnih odnosa podnosioca zahtjeva i vlasnika tog područja, odnosno dobra ili izjava vlasnika o nesmetanom vršenju istraživačkih poslova, a za podvodna arheološka istraživanja i saglasnost organa uprave nadležnog za poslove sigurnosti na moru.

Odredbama Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG“, br. 21/09 i 40/11), definisano je korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i dobrima koja pripadaju Crnoj Gori. Shodno članu 10 stav 1 tačka 13 Zakona upravljanje imovinom predstavlja odlučivanje o čuvanju, održavanju, obnavljanju, ostvarenju prihoda, osiguranju i unaprijeđivanju, kao i o drugim pitanjima od značaja za ostvarenje namjene stvari. Nadalje, istim zakonom propisano je i da državnom imovinom Crne Gore upravlja organ uprave nadležan za poslove imovine, ukoliko posebnim zakonom nije drukčije određeno (član 20). Pored toga, članom 29 stav 1 Zakona precizirano je da nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini, na kojima svojinska ovlašćenja vrši Crna Gora, raspoláže Vlada ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno, dok je članom 36 stav 2 propisano da o raspolaganju i upravljanju imovinskim pravima javnih službi odlučuje nadležni organ javne službe u skladu sa zakonom ili aktom o osnivanju, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade, odnosno nadležnog organa opštine.

Ministarstvu kulture i medija obratila se JU Narodni muzej Crne Gore, aktom broj 01-450 od 08.03.2023. godine, za dobijanje saglasnosti za vršenje sistematskih sondažnih arheoloških istraživanja na lokalitetu Sinjački Krš, Močila, selo Zagora, Cetinje, na katastarskim parcelama KP 1939, KP 1940, KP1941 i KP 1942 KO Meterizi. Predmetnim aktom je konstatovano da na navedenim parcelama pravo svojine ima država Crna Gora, dok pravo raspolaganja ima Vlada Crne Gore, u obimu prava 1/1, te da se arheološka istraživanja planiraju vršiti na period od pet godina. Odnosni zahtjev JU Narodni muzej Crne Gore sa listom nepokretnosti, proslijeđen je Ministarstvu finansija na uvid i izjašnjenje (akt broj 13-082/23-1190/2 od 28.03.2023. godine), budući da se planira vršenje arheoloških istraživanja na predmetnim katastarskim parcelama,

koje su u državnoj svojini. U međuvremenu, obaviješteni smo od tog organa da je predmetni zahtjev prosljedio Upravi za katastar i državnu imovinu na dalji postupak. Nakon toga, ovo ministarstvo je uputilo urgenciju tom organu (akt broj 13-082/23-1190/4 od 01.11.2023. godine), u odnosu na njegovu nadležnost shodno zakonskim ovlašćenjima tada važeće Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 i 139/22). Ovom ministarstvu nije dostavljeno traženo mišljenje, a JU Narodni muzej Crne Gore je dana 15.05.2024. godine, ponovo uputila ovom organu zahtjev za vršenje sistematskih sondažnih arheoloških istraživanja na lokalitetu Sinjački Krš, Močila, selo Zagora, KO Meterizi, Opština Cetinje. Uz zahtjev dostavila je i akt Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine broj 01-332/24-5100/2 od 26.04.2024. godine, u kojem je, pored ostalog, navedeno da je potrebno da gore naznačena ustanova dopuni dokumentaciju sa mišljenjem Ministarstva kulture i medija, kako bi se donijela „odgovarajuća odluka po predmetnom zahtjevu“. Nakon toga, ovo ministarstvo je uputilo Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine akt broj 13-082/23-1190/6 od 23.05.2024. godine, kojim se traži mišljenje tog organa u odnosu na mogućnost vršenja sistematskih sondažnih arheoloških istraživanja na pomenutom lokalitetu, koje je u državnoj svojini. Dana 24.06.2024. godine, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine dostavilo je akt broj 01-332/24-5100/4 od 21.06.2024. godine, kojim je ukazano da je taj organ saglasan sa predmetnim projektom sistematskog sondažnog arheološkog istraživanja, uz pozitivno mišljenje Uprave za državnu imovinu.

Ovaj organ je poslao zahtjev za davanje mišljenja Upravi za državnu imovinu broj 13-082/23-1190/8 od 24.06.2024. godine, u odnosu na mogućnosti za predmetno istraživanje. Uprava je dostavila traženo mišljenje broj 02-012/24-10042 od 12.09.2024. godine, u kojem, u bitnom, ukazuje da „nema smetnji da se udovolji po predmetnom zahtjevu uz prethodno poštovanje zakonom propisanih procedura i da se nakon završetka radova i sprovedenih aktivnosti navedeno područje na kojim se vrši arheološko i konzervatorsko istraživanje, vrati u prvobitno stanje”

Shodno izloženom, a u svrhu preduzimanja potrebnih aktivnosti koje se odnose na vršenje sondažnih arheoloških istraživanja neophodno je pribaviti saglasnost Vlade Crne Gore budući da je predmetna nepokretnost u državnoj svojini.